

Granskning av ägarstyrning (styrning och kontroll) över kommunala bolag

Laxå kommun

Maj 2022

Michaela Nyman, revisionskonsult

Nikolina Djurovic, revisionskonsult

Lars Dahlin, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Laxå kommun genomfört en granskning av Ägarstyrning (styrning och kontroll) över kommunala bolag. Granskningens syfte är att pröva och bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att ägarstyrningen över de kommunala bolagen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer att ägarstyrningen över de kommunala bolagen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Har fullmäktige fastställt bolagens kommunalrättsliga villkor/principer enligt KL 10:3?	Ja
2. Har kommunstyrelsen prövat det kommunala ändamålet enligt KL 6:9?	Delvis
3. Har kommunstyrelsen säkerställt tillräcklig styrning och kontroll?	Delvis
4. Finns det styrning som reglerar hur dialogen mellan ägaren och bolagen ska ske?	Ja
5. Finns direktiv för återrapportering till kommunstyrelsen?	Ja

Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser lämnas följande rekommendationer:

- att kommunstyrelsen i särskilt beslut årligen prövar om bolagens verksamhet under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- att kommunstyrelsen tillser att gällande ägardirektiv ses över i enlighet med kommunens bolagspolicy och givet fullmäktigeuppdrag, samt att ev. kommande revideringar av ägardirektiven beaktar kommunens bolagspolicy vad gäller mål för verksamheten samt ser över behov att tydliggöra direktiv för återrapportering.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	7
1.2 Syfte och revisionsfrågor	7
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Avgränsning	7
1.5 Metod	5
2. Juridiska förutsättningar	6
2.1 Kommunallag (2017:725)	6
3. Granskningsresultat	7
3.1 Fastställande av bolagens kommunalrättsliga villkor	7
3.2 Prövning av det kommunala ändamålet	8
3.3 Styrning och kontroll av kommunal verksamhet som bedrivs av ägda bolag	9
3.4 Dialog mellan ägare och bolag	11
3.5 Direktiv för återrapportering	12
4. Samlad bedömning	14
4.1 Rekommendationer	14

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunallagen ger kommuner och regioner möjligheten att lämna över skötseln av vissa kommunala angelägenheter till bolag, stiftelser och föreningar. Idag bedrivs en stor del av kommunal verksamhet i bl.a. kommunala bolag.

Innan överlämning av en kommunal angelägenhet till ett kommunalt bolag kan ske måste ägaren bl.a. fastställa vilket kommunalt ändamål bolagets verksamhet ska ha samt vilka kommunala befogenheter bolaget ska verka inom.

I kommunstyrelsens uppdrag ingår att fullgöra ägarrollen över de kommunala bolagen. Förutom att utöva uppsikt över all verksamhet som bedrivs i kommunal regi ingår även att utöva styrning och kontroll. Detta innebär bl.a. att bedriva en dialog mellan kommunen och bolagen, upprätta styrning i form av direktiv samt bereda fullmäktige möjlighet att avgöra frågor av principiell art.

Vid en bristande ägarstyrning finns risken att bolagen inte bedrivs enligt ägarens intentioner, det vill säga de ändamål som bolagens verksamhet ska uppfylla. Det finns även risk att kommunkoncernens intressen avseende verksamhet och ekonomi inte uppnås.

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen samt bolagsstyrelserna i aktiebolagen; AB Laxåhem, Laxå kommunfastigheter AB, Laxå Vatten AB samt Laxå värme AB.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att pröva och bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att ägarstyrningen över de kommunala bolagen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Granskningen omfattas av följande revisionsfrågor:

1. Har fullmäktige fastställt bolagens kommunalrättsliga villkor/principer enligt KL 10:3? (fokus på kommunstyrelsens beredning)
2. Har kommunstyrelsen prövat det kommunala ändamålet enligt KL 6:9? (fokus på beredning och prövning)
3. Har kommunstyrelsen säkerställt tillräcklig styrning och kontroll? (fokus på förekomst och följsamhet till planer och rapportering)
4. Finns det styrning som reglerar hur dialogen mellan ägaren och bolagen ska ske? (fokus på förekomst och efterlevnad)
5. Finns direktiv för återrapportering till kommunstyrelsen? (fokus på förekomst och efterlevnad)

Revisionsfråga 1–2 utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet.

Revisionsfråga 3–5 utgör grund för bedömning av intern kontroll.

1.3 Revisionskriterier

Kommunallagen 10 kap 3 §

Kommunallagen 6 kap 1 § 2

Kommunallagen 6 kap 9 §

Styrande dokument, exempelvis bolagsordning, ägardirektiv och policy.

1.4 Avgränsning

Revisionsobjektet i granskningen har varit kommunstyrelsen. Granskningen har avgränsats i tid till i huvudsak kalenderåret 2021. I övrigt se avsnitt "syfte och revisionsfrågor".

1.5 Metod

Granskningen sker genom analys av styrande dokument, protokoll och uppföljningar inom området samt kompletterande intervjuer med:

- Kommunstyrelsens presidium
- Kommunsekreterare
- Kommunchef

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

2. Juridiska förutsättningar

2.1 Kommunallag (2017:725)

Enligt 10 kap. 3 § i kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötsel av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag ska kommunfullmäktige ska:

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,
5. utse minst en lekmannarevisor, och
6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

I 6 kap. § 1 anges att kommunstyrelsen, utöver uppsiktsplikt över övriga nämnder, även ska ha uppsikt över helägda kommunala bolag.

Vad gäller styrning och kontroll anger 9 § att kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag (helägt kommunalt bolag) pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

3. Granskningsresultat

3.1 Fastställande av bolagens kommunalrättsliga villkor

Revisionsfråga 1: Har fullmäktige fastställt bolagens kommunalrättsliga villkor/principer enligt KL 10:3?

3.1.1 Iakttagelser

I Laxå kommun finns fyra kommunala aktiebolag. Kommunfullmäktige har för samtliga bolag fastställt respektive bolags bolagsordning, enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1. Kommunstyrelsens beredning och kommunfullmäktiges fastställande av bolagsordning.

Bolagsordningar för följande bolag	KS beredning av underlag till KF	KF beslut om bolagsordning
AB Laxåhem	2015-01-29 § 26	2015-02-11 § 17
Laxå kommunfastigheter AB	2015-01-29 § 25	2015-02-11 § 16
Laxå Vatten AB	2015-01-29 § 27	2015-02-11 § 18
Laxå Värme AB	2015-01-29 § 28	2015-02-11 § 19

Utifrån de villkor/principer som framgår av KL 10:3 visar vår granskning i huvudsak följande (enligt punkt 1–6 i avsnitt 2.1):

1. Respektive bolagsordning fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten.
2. Respektive bolagsordning är uppställda i enlighet med skall-kraven i KL 10:3.
3. Kommunfullmäktige har utsett styrelseledamöter närmast i tid vid följande tillfällen:
 - a. AB Laxåhem: 2021-09-22 § 113
 - b. Laxå kommunfastigheter AB: 2021-09-22 § 113
 - c. Laxå Vatten AB: 2018-12-19 § 201
 - d. Laxå Värme AB: 2018-12-19 § 203
4. Samtliga bolagsordningar tydliggör att fullmäktige får ta ställning till beslut som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt innan de fattas.
5. Kommunfullmäktige har utsett lekmannarevisor för bolagen vid följande tillfällen:
 - a. AB Laxåhem: 2021-02-17 § 8
 - b. Laxå kommunfastigheter AB: 2018-12-19 § 178
 - c. Laxå Vatten AB: 2018-12-19 § 179
 - d. Laxå Värme AB: 2018-12-19 § 180
6. I och med att bolagen inte lämnat över verksamhet till privata utförare omfattar punkt 6 inte något av bolagen.

3.1.2 Bedömning

Revisionsfråga: Har fullmäktige fastställt bolagens kommunalrättsliga villkor/principer enligt KL 10:3?

Bedömning: **Ja.**

Fullmäktige har genom styrelsens beredning fastställt samtliga villkor/principer i KL 10:30 som omfattar bolagen.

3.2 Prövning av det kommunala ändamålet

Revisionsfråga 2: Har kommunstyrelsen prövat det kommunala ändamålet enligt KL 6:9?

3.2.1 Iakttagelser

Från kommunstyrelsens reglemente (fastställd av fullmäktige 2020-11-11 § 154) fastställs att styrelsen ska:

- Ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag och kommunalförbund (§ 1).
- Årligen, senast den 30 april i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktieföretag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder (§ 4).

Vi kan genom granskning av kommunstyrelsen sammanträdesprotokoll inte styrka att styrelsen för verksamhetsår 2021 särskilt i beslut prövat det kommunala ändamålet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente.

Styrelsen har dock i samband med delårsrapport per augusti 2021 för Laxå kommun gjort en bedömning för AB Laxåhem, Laxå Kommunfastigheter AB, Laxå Vatten AB samt Laxå Värme AB om att resultat och verksamhet uppfyller de ändamål som anges i bolagens ägardirektiv. Kommunstyrelsen beslutade 2021-10-06 § 227 att fastställa upprättad delårsrapport och överlämna den till kommunfullmäktige för godkännande.

Samma bedömning har skett för Laxå Vatten AB och Laxå Värme AB i Laxå kommuns årsredovisning 2021, behandlad i kommunstyrelsen 2022-04-07 § 81. Vi kan dock inte styrka att styrelsen prövat det kommunala ändamålet för AB Laxåhem samt för Laxå kommunfastigheter AB i samband med årsredovisningen. Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträdet att fastställa upprättad årsredovisning 2021 och överlämna den till kommunfullmäktige för godkännande.

Vi noterar även att styrelsen vid sammanträdet 2022-04-07 behandlat årsredovisning 2021 för Laxå värme AB (§ 83), Laxå vatten (§ 84), AB Laxåhem (§ 85) och Laxå Kommunfastigheter AB (§ 86). Styrelsen beslutade vid sammanträdet att föreslå kommunfullmäktige att anta årsredovisning för respektive bolag.

Vid intervjuer med kommunstyrelsens presidium uppges styrelsen ha en god insikt i bolagens verksamheter genom att bolagens VD vid två tillfällen per år medverkar vid styrelsens sammanträden. Detta är i enlighet med kommunstyrelsens plan för uppsikt (fastställt av kommunstyrelsen 2021-12-01 § 283). I planen fastställs styrelsens ansvar om förstärkt uppsiktsplikt enligt med KL 6:9. Uppsikten kan enligt dokumentet ske genom dialog eller skriftliga rapporter samt genom att ta del av bolagens delårs- och årsrapporter.

Vid granskning av styrelsens protokoll kan ses att VD för respektive bolag har varit närvarande vid kommunstyrelsen sammanträden 2021-10-27 samt 2022-03-03 och delgett styrelsen en presentation utifrån av kommunstyrelsen fastställa frågeställningar, enligt nedan:

- Hur ser bolagen på verksamhetens ekonomiska status vad gäller nutid och framtid?
- Vilka långsiktiga visioner ser bolagen för dess verksamhet och hur ska dessa bli verklighet?
- Hur ser bolagen på framtiden för sina egna verksamheter vad gäller framtida behov och utmaningar?
- Vilka är de viktigaste och mest aktuella frågorna som bolagen arbetar med just nu?

Sammantaget beskrivs vid intervjuer att kommunen har en god relation och ett gott samarbete till bolagen. Styrningen över uppsikten beskrivs även ha utvecklats de senaste åren till att bli mer strukturerad. Vad gäller prövning av bolagen enligt KL 6:9 uppger de intervjuade att det är ett utvecklingsområde.

3.2.2 Bedömning

Har kommunstyrelsen prövat det kommunala ändamålet enligt KL 6:9?

Bedömning: **Delvis.**

Vår granskning styrker att kommunstyrelsen genomfört en bedömning av bolagens verksamhet i fråga om det kommunala ändamålet i samband med kommunens delårsrapport per augusti 2021. Samtidigt uppmärksammar vi att styrelsen ej dokumenterat bedömning i samband med årsredovisning 2021 för AB Laxåhem samt för Laxå kommunfastigheter AB. Detta ses som ett utvecklingsområde med hänsyn till att hela verksamhetsåret för bolagen ska beaktas i styrelsens prövning.

I sammanhanget noteras även att styrelsen inte i särskilt beslut har prövat bolagen enligt KL 6:9.

3.3 Styrning och kontroll av kommunal verksamhet som bedrivs av ägda bolag

Revisionsfråga 3: Har kommunstyrelsen säkerställt tillräcklig styrning och kontroll?

3.3.1 Iakttagelser

Styrning av bolagen regleras i respektive bolags ägardirektiv. Enligt kommunens *Bolagspolicy för av Laxå kommun ägda bolag* (fastställt av KF 2002-12-11 § 129) ska det för respektive bolag föreligga ett ägardirektiv. Ägardirektiven ska enligt policyn ses över minst vartannat år och ska antas av kommunfullmäktige och sedan fastställas av respektive bolagsstämma. Policyn fastställer att det av ägardirektiven ska framgå mål för

bolagens verksamhet. Policyn anger inte hur bolagets planer för ekonomi ska vara utformade, dock anges att det ska finnas rutiner för löpande uppföljning som ger kommunstyrelsen information om bolagens ekonomiska ställning. Som nämndes i föregående avsnitt närvarar bolagens VD vid två tillfällen per år (vår och höst) i kommunstyrelsen för att lämna rapportering avseende bolagens verksamhet och ekonomiska ställning.

Kommunfullmäktige har för ett av bolagen fastställt ägardirektiv inom det intervall som anges i kommunens policy. För övriga bolag har tidsramen som anges i policyn, dvs översyn av gällande ägardirektiv minst vartannat år, ej skett. Vi noterar även att ägardirektiv för Laxå Vatten AB är beslutad innan den nya kommunallagen trädde i kraft¹. Se tabell 2 nedan.

Tabell 2. Kommunstyrelsens beredning och kommunfullmäktiges fastställande av bolagens ägardirektiv.

Ägardirektiv för följande bolag	KS beredning av underlag till KF	KF beslut om ägardirektiv
AB Laxåhem	2018-03-28 § 70	2018-04-18 § 51
Laxå Kommunfastigheter AB	2018-03-28 § 69	2018-04-18 § 50
Laxå Vatten AB	2015-01-29 § 28	2015-02-11 § 18
Laxå Värme AB	2019-04-24 § 111	2019-05-08 § 56

Samtliga ägardirektiv reglerar att bolagen ska anta en affärsplan för sin verksamhet som ska godkännas av kommunstyrelsen/kommunfullmäktige. Bolagens affärsplaner utgår från bolagens respektive bolagsordningar samt ägardirektiv. Affärsplanerna för Laxå Vatten och Laxå Värme är av mindre omfattning medan affärsplan för Laxå Kommunfastigheter och Laxåhem är mer utförlig. Särskild punkt som berör mål för verksamheten anges i två² av fyra ägardirektiv. Vidare anges i ett³ av fyra ägardirektiv en särskild punkt som berör ekonomiska mål.

Samtliga ägardirektiv anger att bolagens ska lämna information till kommunstyrelsen. Som nämndes i avsnitt 3.2.1 har rapportering till styrelsen skett.

I *Budget 2021 och Verksamhetsplan 2021–2023 för Laxå kommun* har kommunfullmäktige uppdragit kommunstyrelsen att göra en översyn av de ägardirektiv som finns och som kan behövas gentemot kommunens helägda bolag. Vid intervju med kommunchef framhålls att uppdraget är påbörjat men i tid för granskningen inte slutfört.

Av bolagens ägardirektiv anges att bolagen årligen ska senast 15 februari tillhandahålla kommunstyrelsen det underlag som begärs för upprättande av redovisning enligt lagen om kommunal redovisning. Vid granskning har vi inte noterat något som motsäger att

¹ Kommunallag utfärdad 2017-06-22

² Laxå Värme AB och Laxå Vatten AB.

³ Laxå kommunfastigheter AB.

kommunstyrelsen inte skulle ha fått underlag som begärts. Laxå kommuns årsredovisning 2021 omfattar verksamhetsredovisning av de kommunala bolagen AB Laxåhem, Laxå Kommunfastigheter AB, Laxå Vatten AB och Laxå Värme AB. Bland annat framgår händelser av väsentliga betydelse, översikt över verksamhetens utveckling, förväntad utveckling och det ekonomiska resultatet. För Laxå Värme AB och Laxå Vatten AB framgår även måluppfyllelse och investeringar.

3.3.2 Bedömning

Har kommunstyrelsen säkerställt tillräcklig styrning och kontroll?

Bedömning: **Delvis.**

Kommunstyrelsen bedöms delvis ha säkerställt en tillräcklig styrning över bolagen. Styrelsen har för samtliga bolag berett bolagens ägardirektiv inför beslut i kommunfullmäktige. Samtidigt har styrelsen inte genomfört en översyn av ägardirektiven i enlighet med kommunens bolagspolicy. I sammanhanget noteras att kommunfullmäktige uppdragit styrelsen att genomföra en översyn av ägardirektivet, vilket enligt uppgift är påbörjat.

Sett till innehållet i gällande ägardirektiv konstateras att två ägardirektiv inte är utformade i enlighet med kommunens bolagspolicy vad gäller mål för verksamheten. För Laxå Vatten AB är ägardirektivet beslutad innan den nya kommunallagen trädde i kraft⁴. Ägaren har därmed inte säkerställt att ägardirektiven är utformade utifrån aktuell kommunalrättslig grund.

Vad gäller uppföljning bedöms styrelsen ha säkerställt en tillräcklig kontroll.

3.4 Dialog mellan ägare och bolag

Revisionsfråga 4: Finns det styrning som reglerar hur dialogen mellan ägaren och bolagen ska ske?

3.4.1 Iakttagelser

Från bolagens ägardirektiv finns det reglerat hur ägarsamråd skall bedrivas. Ägardirektiven för AB Laxåhem och Laxå kommunfastigheter AB tydliggör att:

- Bolagets verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen, enligt 6 kap 1 § kommunallagen.
- Kommunstyrelsen skall ges den information och tillställas de handlingar som det begär. Karaktären och omfattningen av den fortlöpande informationen avgörs av kommunstyrelsen efter samråd med bolagets styrelse.
- Kommunstyrelsens rätt till information omfattar ej uppgift för vilken gäller sekretess enligt lag, om ej sekretess för uppgiften också kommer att råda i kommunstyrelsen.

Ägardirektiven för Laxå Värme AB och Laxå Vatten AB tydliggör att:

- Bolaget skall lämna information till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i enlighet med vad som anges i kommunens bolagspolicy.

⁴ Kommunallag utfärdad 2017-06-22

- Innehåller protokoll eller annan handling, som skall översändas till kommunstyrelsen, uppgifter av sådant slag att bolaget ej är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handlingen vari uppgiften återfinns äger bolaget möjlighet att utesluta uppgiften. Av översänt material skall framgå att sådan åtgärd vidtagits.

Intervall för ägarsamråden mellan kommunstyrelsen och bolagen regleras i kommunstyrelsens plan för uppsikt. Som nämnts i avsnitt 3.2.1 har ägarsamråd skett för samtliga bolag i enlighet med styrelsens plan hösten 2021 samt våren 2022.

Från intervjuer framgår att agendan (frågeställningarna) för vad som ska presenteras från bolagen till kommunstyrelsen i ägarsamråden upplevts som tydlig. Ett frågeformulär skickas ut till bolagen som får tid att förbereda sig inför ett ägarsamråd. Vid intervjuer beskrivs även att dialogen mellan ägaren och bolagen fungerar väl och att det finns goda förutsättningar.

3.4.2 Bedömning

Finns det styrning som reglerar hur dialogen mellan ägaren och bolagen ska ske? (fokus på förekomst och efterlevnad)

Bedömning: **Ja**.

Kommunstyrelsen bedöms genom styrning som framgår i respektive ägardirektiv samt plan för uppsikt ha reglerat hur dialog ska ske. Dialogen har skett i enlighet med gällande direktiv.

3.5 Direktiv för återrapportering

Revisionsfråga 5: Finns direktiv för återrapportering till kommunstyrelsen?

3.5.1 Iakttagelser

Direktiven för återrapportering till kommunstyrelsen framgår av kommunens bolagspolicy, bolagens ägardirektiv samt kommunstyrelsen årshjul för uppsikt.

Av bolagspolicyn framgår att bolagens verksamhet står under kommunstyrelsens uppsikt enligt kommunallagen, att respektive bolags VD ska informera styrelsen regelbundet om bolagets verksamhet samt att kommunstyrelsen ska ges den information och tillsändas de handlingar som styrelsen begär.

Ägardirektiven för bolagen fastställs att bolagen ska lämna information till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i enlighet med vad som anges i kommunens bolagspolicy. Av ägardirektivet för AB Laxåhem samt Laxå kommunfastigheter AB fastställs även att bolagen snarast ska delge kommunstyrelsen:

1. protokoll från bolagsstämmor
2. protokoll från sammanträde i bolagsstyrelse
3. bolagets årsredovisning och delårsrapport
4. revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport

Vid intervjuer framgår att kommunstyrelsens ledamöter delges samtliga bolags protokoll löpande under året via mejl från kommunstyrelsens sekreterare. Det uppges dock inte finnas en uttalad metod för hur underlag som regleras i direktiven i praktiken ska översändas och delges kommunstyrelsen.

Som nämns i avsnitt 3.2.1 framgår av kommunstyrelsens protokoll att VD för respektive bolag har varit närvarande vid kommunstyrelsen sammanträden 2021-10-27 samt 2022-03-03 och delgett styrelsen en presentation utifrån på förhand fastställda frågeställningar kring bolagens verksamhet och ekonomiska ställning. Vi har för granskningen tagit del av bolagens presentationer. Detta är i enlighet med kommunstyrelsen plan och årshjul för uppsikt. Vid intervjuer uppges att planen, årshjulet och frågeställningarna möjliggör en tydlig struktur för hur återrapportering från bolagen ska ske. Vid intervjuer uppges det även finnas en god relation mellan kommunchef och respektive VD för bolagen.

Vad gäller bolagens årsredovisningar 2021 har dessa behandlats i kommunstyrelsen under i april 2022. Revisionsberättelse för Laxå kommunfastigheter AB och AB Laxåhem har bilagts årsredovisningen i enlighet med ägardirektivet.

Vi kan för granskningen inte styrka att granskningsrapport från lekmannarevisorer upprättats för bolagen verksamhetsår 2021.

3.5.2 Bedömning

Finns direktiv för återrapportering till kommunstyrelsen? (fokus på förekomst och efterlevnad)

Bedömning: **Ja.**

Kommunstyrelsen bedöms ha upprättat direktiv för hur återrapportering ska ske från bolagen till kommunstyrelsen. I sammanhanget noteras dock att det inte tydligt framgår i ägardirektiven eller genom annan reglering hur underlagen skall översändas till kommunstyrelsen.

Återrapportering bedöms ha skett i enlighet med gällande direktiv.

4. Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Laxå kommun genomfört en granskning av Ägarstyrning (styrning och kontroll) över kommunala bolag. Granskningens syfte har varit att pröva och bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att ägarstyrningen över de kommunala bolagen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer att ägarstyrningen över de kommunala bolagen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Den samlade bedömningen baseras på de för granskningen antagna revisionsfrågorna.

4.1 Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser lämnas följande rekommendationer:

- att kommunstyrelsen i särskilt beslut årligen prövar om bolagens verksamhet under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- att kommunstyrelsen tillser att gällande ägardirektiv ses över i enlighet med kommunens bolagspolicy och givet fullmäktigeuppdrag, samt att ev. kommande revideringar av ägardirektiven beaktar kommunens bolagspolicy vad gäller mål för verksamheten samt ser över behov att tydliggöra direktiv för återrapportering.

Juni 2022

Lars Dahlin

Michaela Nyman

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org. nr 556029–6740) (PwC) på uppdrag av Laxå kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-10-29. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.